Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Словацький університет сільського господарства, м. Нітра, Словаччина
Дрезденський університет прикладних наук, м. Дрезден, Німеччина
Чеський університет природничих наук, м. Прага, Чехія
Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН України
Білоцерківська дослідно-селекційна станція МІП імені В.М. Ремесла НААН України
Інститут картоплярства НААН України

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

присвячена видатним вченим Васильківському С.П. і Молоцькому М.Я. – засновникам наукової школи з селекції та насінництва пшениці і картоплі.

АГРАРНА ОСВІТА І НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

26 березня 2026 року

м. Біла Церква

УДК 378:001:63

Аграрна освіта і наука: досягнення та перспективи розвитку: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 26 березня 2026 р.). Біла Церква: БНАУ, 2026. 299 с.

Редакційна колегія:

Шуст О.А., ректор БНАУ, д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Карпук Л.М., д-р с.-г. наук.
Лозінський М.В., д-р. с.-г. наук.
Сич З.Д., д-р с.-г. наук.
Панченко Т.В., канд. с.-г. наук.
Грабовський М.Б., д-р с.-г. наук.
Єзерковська Л.В., канд. с.-г. наук.
Петер Ондрісік, доктор філософії.
Арне Сірджекс, доктор наук.
Хінек Рубік, доктор наук.
Демидов О.А., д-р с.-г. наук.
Кириленко В.В., д-р с.-г. наук.
Бузинний М.В., канд. с.-г. наук.
Фурдига М.М., канд. с.-г. наук.
Центило Л.В., д-р с.-г. наук.
Войтовик М.В., д-р с.-г. наук.
Мостипан О.В., доктор філософії.
Моргун О.Г., спец. вищої категорії.
Устинова Г.Л., доктор філософії.

Відповідальні за випуск:
Лозінський М.В., д-р с.-г. наук, професор.
Устинова Г.Л., доктор філософії, доцент.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками VII Міжнародної науково-практичної конференції «Аграрна освіта і наука: досягнення та перспективи розвитку» (26 березня 2026 року, Білоцерківський національний аграрний університет).

Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27

©БНАУ

УДК: 632: 633.16: 581.5

Карпук Л. М., д-р с.-г. наук, професор
Єзерковська Л. В., канд. с.-г. наук, доцент
Караульна В. М., канд. с.-г. наук, доцент
Філіпова Л. М., канд. с.-г. наук, доцент
Павліченко А. А., канд. с.-г. наук, доцент
Єзерковський А. В., канд. с.-г. наук, асистент
Тітаренко О. С., доктор філософії з агрономії, доцент
Заїка Н. В., доктор філософії з агрономії, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет
liudmilabc89@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ГІРЧИЦІ БІЛОЇ ЗА ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Обґрунтовано ефективність елементів біологізації за вирощування гірчиці білої сорту Біла принцеса в умовах органічного землеробства. Доведено, що комплексне застосування гумату калію+мікроелементи та стимулятора «Мікорін Актив» (Мікосан) забезпечує синергічний ефект, активізуючи обмін речовин і розвиток кореневої системи рослин. Результати досліджень підтвердили приріст урожайності насіння на 15%, що доводить доцільність використання сертифікованих біопрепаратів для реалізації потенціалу культури без хімічного навантаження.

Ключові слова: органічне виробництво, гірчиця біла, біопрепарати.

Karpuk L.M., doctor of agricultural sciences, professor
Ezerkovska L.V., candidate of agricultural sciences, associate professor
Karaulna V.M., candidate of agricultural sciences, associate professor
Filipova L.M., candidate of agricultural sciences, associate professor
Pavlichenko A.A., candidate of agricultural sciences, associate professor
Ezerkovsky A.V., candidate of agricultural sciences, assistant
Titarenko O.S., doctor of philosophy in agronomy, associate professor
Zaika N.V., doctor of philosophy in agronomy, assistant
Bila Tserkva National Agrarian University

FEATURES OF MUSTARD CULTIVATION UNDER ORGANIC FARMING SYSTEMS

Substantiates the effectiveness of biologization elements in the organic cultivation of white mustard (Bila Prynstesa variety). It is proven that the integrated use of humates and "Mykorin Activ" (Mikosan) stimulator provides a synergistic effect, activating metabolism and root system development. Research results confirmed a 15% increase in seed yield, demonstrating the feasibility of using certified biological products to realize crop potential without chemical load.

Keywords: organic production, mustard, biological products.

Гірчиця є незамінним інструментом в органічному виробництві завдяки здатності одночасно оздоровлювати ґрунт та приносити високий прибуток. Як промислова культура, вона забезпечує ринок дефіцитною органічною олією та гірчичним порошком, а її зелена маса слугує поживним кормом для тваринництва. Окрім прямого використання, вона виступає як потужний медонос, що підтримує місцеві екосистеми бджіл, забезпечуючи стабільність запилення на фермерських угіддях.

У ролі сидерату гірчиця виконує важливу функцію, витягуючи фосфор та калій з глибоких шарів ґрунту і перетворюючи їх на доступні сполуки для наступних культур у

сівозміні. Її фітосанітарний ефект, відомий як біофумігація, дозволяє операторам органічного виробництва ефективно боротися з нематодами, дротяниками та фузаріозом без використання синтетичних фумігантів. Швидкий ріст культури створює щільний покрив, який механічно пригнічує бур'яни, зберігаючи структуру та вологість ґрунту в перехідні періоди [1].

Сучасна технологія вирощування гірчиці білої ґрунтується на забезпеченні раціональних режимів мінерального живлення, що є фундаментом високої врожайності та якості насіння. Дослідження вітчизняних учених (П. С. Вишнівського, О. Г. Жуйкова, В. Ф. Сайка та ін.) підтверджують критичну роль макроелементів (N, P, K) у фізіологічних процесах рослин, де їх дефіцит гальмує розвиток, а надлишок знижує якісні показники продукції. Для формування 1 т насіння культура потребує значної кількості поживних речовин ($N_{55–60}$ $P_{25–30}$ $K_{25–35}$), при цьому динаміка їх споживання досягає піку перед цвітінням. Ефективність добрив тісно корелює з ґрунтово-кліматичними умовами та агротехнікою: наприклад, у Лісостепу оптимальні результати (до 2,58 т/га) забезпечують норми N_{45-60}, P_{45-60} K_{60-90} у поєднанні з підживленням, тоді як використання соломи попередника з мінеральними добавками суттєво підвищує рентабельність виробництва [3]. Проте, в органічному виробництві забезпечення гірчиці білої поживними речовинами досягається не кількістю внесених діючих речовин, а оптимізацією структури сівозміни та використанням біологічних стимуляторів, що дозволяє реалізувати генетичний потенціал культури екологічно безпечним шляхом.

Тому, метою наших досліджень, було удосконалити елементи технології вирощування гірчиці білої за органічного виробництва.

Дослідження було проведено у 2021–2025 на чорноземі типовому середньосуглинковому дослідного поля Білоцерківського НАУ. Гірчицю вирощували у зерно-просапній органічній сівозміні, попередник пшениця яра.

Сорт – Біла принцеса, сорт призначений для отримання продовольчої олії і шроту для виробництва гірчичного порошку. Допоміжні продукти: Гумат калію+мікроелементи та Гуміфілд, з додаванням стимулятору рослин Мікорін Актив (Мікосан). Усі досліджувані допоміжні продукти занесені до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених для використання в Україні, а також до Переліку допоміжних продуктів та методів дозволених для використання в органічному виробництві з врахуванням вимог органічних стандартів Європейського Союзу.

Впровадження елементів біологізації в технологію вирощування гірчиці білої продемонструвало високу агрономічну ефективність порівняно з контрольним варіантом. Зокрема, застосування комплексної системи позакореневого підживлення, що включала гумат калію з мікроелементами у поєднанні зі стимулятором росту Мікорін актив, забезпечило суттєву інтенсифікацію продукційних процесів культури.

Позитивний ефект від використання зазначених допоміжних продуктів зумовлений синергічною дією їхніх компонентів. Гумат калію+мікроелементи активізують ферментативну діяльність та оптимізують обмін речовин, що підвищує адаптивну здатність рослин до стресових чинників довкілля. Стимулятор Мікорін актив сприяє розвитку потужної кореневої системи та покращує поглинальну здатність капілярів, що критично важливо для гірчиці білої в періоди інтенсивного споживання макроелементів.

За результатами проведених обліків встановлено, що інтегроване застосування цих біологічних агентів дозволило отримати приріст урожайності насіння на рівні 15 %. Це

підтверджує доцільність переходу від виключно мінеральних систем живлення до органо-мінеральних та біологізованих схем, які дозволяють реалізувати генетичний потенціал сучасних сортів за одночасного зниження пестицидного та хімічного навантаження на агроекосистеми.

Список літератури

1. Hamajunova U., Hlushko T., Honenko L. Presevation of soil fertility as a basis for improving the efficiency of management in the southern Steppe of Ukraine. *Scientific development and achievements-Sciemcee* (publishing London). London, 2018. Vol. 4. P. 13–27.

2. Вишнівський П. С., Вишневський В. С. Вплив рівня удобрення та позакореневого підживлення на формування продуктивності різних видів гірчиці. *Науково-технічний бюлетень Інституту олійних культур НААН.* 2015. № 22. С. 99–109.

3. Губенко Л. В., Любчич О. Я. Вплив добрив на продуктивність гірчиці білої. *Зернові культури.* 2020. Т. 4. № 2. С. 289–295. https://doi.org/10.31867/2523-4544/0137

УДК: 631.8:634.751

Катеринчук І. М.[1], канд. с.-г. наук, асистент кафедри технології зберігання переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика
Катеринчук О. М.[2], канд. біол. наук, старший науковий співробітник лабораторії агрохімічних досліджень та якості продукції
[1]Національний університет біоресурсів і природокористування України
[2]Інститут овочівництва і баштанництва НААН
irahickaya@ukr.net

ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ НА БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ЯГІД СУНИЦІ СОРТУ «МАЛЬВІНА»

Досліджено вплив позакореневого підживлення добривами ТОВ «Екоорганік» на біохімічний склад ягід суниці сорту Мальвіна. Встановлено підвищення вмісту сухих розчинних речовин та цукрів порівняно з контролем. Вміст органічних кислот істотно не змінювався. Результати свідчать про доцільність застосування добрив для покращення якості ягід.

Ключові слова: суниця садова, позакореневе підживлення, біохімічний склад, якість ягід, добрива.

Katerynchuk Iryna[1], Candidate of Agricultural Sciences, Assistant of the Department of storage, processing and standardization of plant products after prof. B.V. Lesik
Katerynchuk Oleksandr[2], Candidate of Biological Sciences, Senior Researcher of the Laboratory of Agrochemical Research and Product Quality
[1]National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
[2]Institute of Vegetable and Melon Growing of NAAS

INFLUENCE OF NON-ROOT FEEDING ON THE BIOCHEMICAL INDICATORS OF QUALITY OF STRAWBERRY BERRIES OF THE VARIETY «MALVINA»

The influence of non-root feeding with fertilizers of LLC «Ekoorganik» on the biochemical composition of strawberry berries of the Malvina variety was studied. An increase in the content of dry soluble substances and sugars compared to the control was established. The content of organic acids did not change significantly. The results testify to the expediency of applying fertilizers to improve the quality of berries.

Keywords: garden strawberry, non-root feeding, biochemical composition, berry quality, fertilizers.

Суницю вважають найпоширенішою ягодою світу. Вона невибаглива до умов вирощування, має привабливі та смачні ягоди, а також дозволяє отримувати урожай у